

EFEKTYWNA WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Renata Stefaniak

Projekt pn. „Dla rodziny” - doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020

PROGRAM SZKOLENIA:

1. Idea i założenia współpracy interdyscyplinarnej i międzysektorowej na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Obowiązujące regulacje prawne.
2. Potrzeby i oczekiwania JST i NGO wobec współpracy.
3. Korzyści ze współpracy, efekt synergii w działaniach na rzecz społeczności lokalnej.
4. Planowanie współpracy – podstawowe warunki dla efektywnej współpracy.
5. Podstawowe zasady tworzenia i rozwijania partnerskiej współpracy. Formy współpracy.
6. Przykłady dobrych praktyk współpracy JST i NGO.

Współpraca jest współdziałaniem ze sobą jednostek lub grup ludzi wykonujących swoje częściowe zadania, aby osiągnąć jakiś wspólny cel. Opiera się na wzajemnym zaufaniu i lojalności oraz na podporządkowaniu się celowi, należycie uświadomionemu sobie przez wszystkie jednostki lub grupy.

Źródło: „Nowy słownik pedagogiczny”, W. Okoń, Wydawnictwo Żak, Warszawa 1996

Współpraca interdyscyplinarna obejmuje współpracę osób i/lub instytucji zajmujących się różnymi dyscyplinami, obszarami, specjalnościami, branżami działalności.

Współpraca międzysektorowa dotyczy podmiotów reprezentujących różne sektory własności: publiczny, społeczny (obywatelski) i prywatny (rynkowy).

1. Idea i założenia współpracy interdyscyplinarnej i międzysektorowej na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów społecznych. Obowiązujące regulacje prawne.

4

Podstawy ustrojowe – Konstytucja RP:

zasada współdziałania władz (Preambuła),

★ **zasada dialogu obywatelskiego** (Preambuła), oznacza zobowiązanie organów publicznych do podejmowania decyzji w porozumieniu z obywatelami i ich organizacjami; to podstawa tak zwanej **partycypacji społecznej i konsultacji publicznych**,

★ **zasada pomocniczości** (Preambuła), zwana także zasadą subsydiarności, postulująca, że nigdy nie należy powierzać jednostce większej tego, co może zrobić, równie wydajnie, jednostka mniejsza, bliższa obywatelowi; to podstawa m.in. do **zlecania zadań publicznych organizacjom obywatelskim**,

5

Ustawy samorządowe wskazują, że jednostki samorządu terytorialnego w celu wykonywania swoich zadań mogą zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym organizacjami pozarządowymi.

W zadaniach samorządu gminnego, powiatowego i regionalnego jest współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Ustawa o pomocy społecznej w kilku miejscach mówi o współpracy.

Przed wszystkim organy administracji rządowej i samorządowej **realizują zadania pomocy społecznej współpracując z organizacjami społecznymi i pozarządowymi**, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

6

Praca socjalna prowadzona jest we współpracy z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Zadaniem pracownika socjalnego jest współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wymaga tworzenia przez samorządy zespołów interdyscyplinarnych.

7

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nakłada generalny obowiązek współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji 39 zadań sfery pożytku publicznego.

Są wśród nich m.in.:

- ★ pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób,
- ★ wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- ★ działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ★ promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
- ★ działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- ★ działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechnianie i ochrona praw dziecka,
- ★ przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

8

Usługi użyteczności publicznej a sfery pożytku publicznego

Usługi społeczne użyteczności publicznej są tożsame ze sferami pożytku publicznego. Oznacza to, że możemy je realizować w dużej mierze zarówno w trybie działalności pożytku publicznego, jak i w trybie zamówienia publicznego.

Usługi społeczne	Działania pożytku publicznego
pomoc społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • pomoc społeczna, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; • działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; • działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym; • działalność na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
edukacja publiczna	nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie
kultura, ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	<ul style="list-style-type: none"> • kultura, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; • podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
kultura fizyczna i turystyka,	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej; • wypoczynek dzieci i młodzieży; • turystyka i krajoznawstwo;

Usługi użyteczności publicznej a sfery pożytku publicznego

Usługi społeczne	Działania pożytku publicznego
polityka prorodzinna	<ul style="list-style-type: none"> wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej; działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka; przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym;
wspieranie osób niepełnosprawnych	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych
promocja i ochrona zdrowia	ochrona i promocja zdrowia
przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy	promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy

10

Ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym określa zasady współpracy podmiotu publicznego i partnera prywatnego, głównie przy przedsięwzięciach inwestycyjnych.

Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 określają kształt porozumień i umów partnerskich w zakresie realizacji przedsięwzięć finansowanych ze środków unijnych.

11

Pozaprawne przesłanki współpracy:

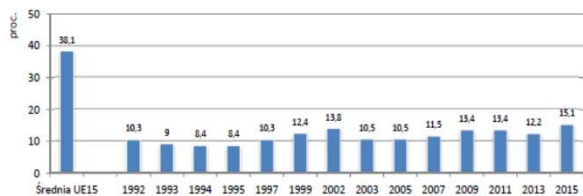
- ★ idea dobrego rządzenia,
- ★ idea zrównoważonego rozwoju,
- ★ idea dobra wspólnego.

Instytucje publiczne i organizacje obywatelskie, choć mają różny zakres i sposób działania łączy **wspólny cel: lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych i to jest najważniejsza przesłanka i zarazem cel współpracy.**

Warunkiem współpracy różnych podmiotów w społeczności lokalnej jest wysoki poziom **kapitału społecznego** rozumianego jako wzajemne zaufanie i chęć do kooperacji.

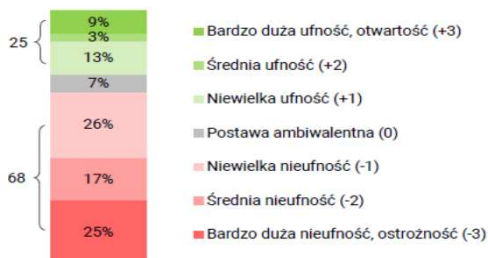
12

Odsetek osób ufających innym ludziom w Polsce w latach 1992-2015 i średni poziom zaufania w 15 krajach UE w 2014 roku (źródło: Diagnoza Społeczna 2015)

13

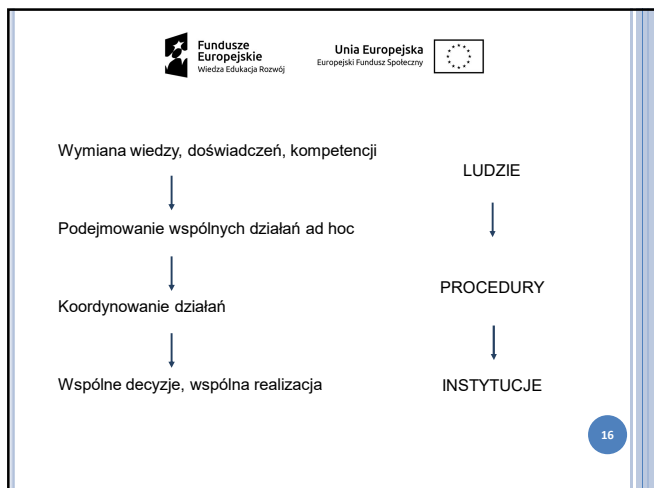
Wyniki sondażu CBOS „O nieufności i zaufaniu” z marca 2018 roku

14

2. Potrzeby i oczekiwania JST i NGO wobec współpracy.

15

Współpraca bieżąca, ad hoc, w razie potrzeby: wiem, że gdy zwrócę się o pomoc w konkretnej sytuacji, nie zostanę odprawiony z kwitkiem.

Wspólna realizacja określonego działania, zadania, projektu: mamy wspólne zadanie, wymieniamy się informacjami i koordynujemy działania, aby je zrealizować.

Współpraca stała, służąca realizacji wspólnych celów, według ustalonych zasad i reguł: wspólnie realizujemy różne zadania, zgodnie z przyjętym zakresem odpowiedzialności i zasadami współpracy.

17

Współpraca	Partnerstwo	Zespół
międzysektorowa trójstronna platforma Może obejmować działania okazjonalne, niekoniecznie sformalizowane, jednorazowe, krótkoterminowe, mniej konkretne w kontekście celów i rezultatów (ATMOSFERA)	lokalne publiczno-prywatne projektowe Ma charakter sformalizowany (pisemne deklaracje), jest zawiązywane przez określoną grupę instytucji/pod. w konkretnym celu i na określony okres (STRUKTURA, RAMY)	roboczy koordynujący interdyscyplinarny Jest najbardziej zadaniowy, powołany w celu realizacji Planu/Programu/Proj., złożony z konkretnych osób (nie instytucji), dotyczy spraw bieżących i bezpośrednich relacji (DZIAŁANIE)

18

3. Korzyści ze współpracy, efekt synergii w działaniach na rzecz społeczności lokalnej.

19

PO CO WSPÓŁPRACOWAĆ ?

Aspekty merytoryczne	Aspekty organizacyjne	Aspekty finansowe

20

Po co podejmować współpracę czyli czy „2 + 2 = 5”

Synergia - efekt zaangażowania zespołu jest większy niż suma działań podejmowanych samodzielnie przez poszczególne podmioty.

Z czego wynika ta wartość dodana:

- ★ wymiana wiedzy, doświadczeń, kompetencji,
- ★ niedublowanie działań, kompetencji,
- ★ wspólne wykorzystanie posiadanych indywidualnych zasobów (organizacyjnych, finansowych)
- ★ oszczędność kosztów,
- ★ innowacyjne (ponadstandardowe) podejście,
- ★ wykorzystanie „uśpionego” potencjału.

21

Korzystają na tym odbiorcy działań - mieszkańcy, ponieważ mogą:

- * pełniej wyrazić swoje potrzeby, oczekiwania i preferencje,
- * liczyć na kompleksową ocenę swojej sytuacji życiowej i jej uwarunkowań,
- * otrzymać kompleksowe wsparcie, dostosowane do ich potrzeb, preferencji i możliwości,
- * prościej, szybciej otrzymać wsparcie,
- * mieć większe zaufanie do oferujących wsparcie.

22

4. Planowanie współpracy - podstawowe warunki dla efektywnej współpracy.

23

Niezależnie od formy, w jakiej współpracują partnerzy, istotne są następujące zasady współpracy:

- * dobra wola i wiara w dobrą wolę partnerów,
- * prymat korzyści społecznych,
- * elastyczność, otwartość,
- * działanie w ramach obowiązującego prawa,
- * jawność,
- * szacunek,
- * uczciwość,
- * autonomiczność,
- * pomocniczość
- * jakość,
- * efektywność.

24

Efektywnej współpracy sprzyjają:

- ★ wola polityczna,
- ★ chęć współpracy na poziomie operacyjnym,
- ★ oddolność tworzenia,
- ★ łączenie korzyści społecznych, z korzyściami każdego z partnerów,
- ★ otwartość na nowe rozwiązania,
- ★ łączenie działań formalnych i nieformalnych
- ★ kompetencje, nie tylko zawodowe, ale także społeczne,
- ★ zasoby, w tym także finansowe,
- ★ czytelny podział ról,

25

- ★ wspólnie określone zadania, cele, wizja, misja,
- ★ sprawne mechanizmy zarządzania, w tym komunikacji,
- ★ zaufanie,
- ★ lider,
- ★ determinacja,
- ★ samodoskonalenie,
- ★
- ★
- ★
- ★

26

Potencjalny krąg partnerów jest bardzo szeroki:

27

Źródło: „Partnerstwo w rozwoju lokalnym”, J. Duriasz-Bulhak, R. Milewski, Fundacja Wspomagania Wsi, Warszawa 2003

Partnerstwo to - przynajmniej w założeniu - najtrwalsza i najpełniejsza forma współpracy międzysektorowej.

Partnerstwo lokalne to platforma współpracy pomiędzy partnerami z różnych sektorów, którzy wspólnie w sposób systematyczny, trwały planują, projektują, wdrażają i realizują określone działania i inicjatywy, których celem jest rozwój społeczności lokalnej.

Partnerstwo nie jest ograniczone w czasie i służy osiągnięciu długofalowych, strategicznych celów.

Cele te mogą się zmieniać w czasie, partnerzy mogą je dostosowywać do potrzeb społeczności lokalnej i możliwości oraz oczekiwań partnerów.

28

Przykłady kierunków tematycznych współpracy międzysektorowej:

- * rozwój lokalny,
- * aktywizacja i integracja mieszkańców społeczności lokalnej,
- * rozwój gospodarczy,
- * rozwój ekonomii społecznej,
- * przeciwdziałanie bezrobociu,
- * wsparcie długotrwale bezrobotnych matek samotnie wychowujących dzieci,
- * wsparcie bezrobotnych osób niepełnosprawnych,
- * aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezdomnych,

29

- * wsparcie rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi,
- * rozwój współpracy międzypokoleniowej,
- * aktywizacja i integracja społeczna seniorów,
- * zwiększenie oferty usług opiekuńczych dla osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych,
- * przeciwdziałanie uzależnieniom.

Są to przykładowe dziedziny działalności partnerstw, a nie konkretne cele współpracy (określone w sposób SMART).

30

Kluczowe obszary współpracy:

- * diagnoza, rozpoznanie potrzeb, uwarunkowań, możliwości działania,
- * planowanie działań,
- * działania wewnętrzne,
- * działania zewnętrzne
- * kontrola i ocena realizowanych działań,
- * inicjowanie zmian.

31

Główne etapy tworzenia stałych form współpracy:

1. **USTALENIE ZAKRESU WSPÓŁPRACY:** zrozumienie potrzeb, problemów, wyzwań, zebranie informacji, konsultacje z wszystkimi zainteresowanymi i potencjalnymi partnerami,
2. **IDENTYFIKACJA:** zidentyfikowanie potencjalnych partnerów i - jeśli to możliwe - zapewnienie ich zaangażowania; motywowanie partnerów do wspólnych działań.
3. **UTWORZENIE ZESPOŁU/KOALICJI/PARTNERSTWA:** partnerzy tworzą podstawy współpracy poprzez ustalenie wspólnych celów nadrzędnych i szczegółowych oraz zasad, na których będzie opierać się współpraca.

32

4. **PLANOWANIE:** partnerzy przygotowują program działania i wypracowują konkretne zadania do wspólnej realizacji.
5. **ZARZĄDZANIE:** partnerzy określają strukturę i mechanizmy zarządzania odpowiedniego dla przyjętej formy współpracy.
6. **ZAPEWNIENIE POTRZEBNYCH ZASOBÓW:** partnerzy (i inni wspierający projekt) identyfikują i zabezpieczają środki finansowe i inne zasoby niezbędne do realizacji zaplanowanych działań.
7. **WDROŻENIE:** po uzgodnieniu szczegółów wspólnych działań i zmobilizowaniu potrzebnych zasobów rozpoczyna się realizacja zaplanowanych zadań zgodnie z ustalonym harmonogramem, w celu osiągnięcia uzgodnionych rezultatów.

33

8. **MONITORING i EWALUACJA:** sprawdzenie czy wspólne działania realizowane są zgodnie z planem i czy przyczyniają się do osiągnięcia zamierzonych rezultatów/celów/wizji.
9. **OCENA WSPÓŁPRACY:** czy współpraca przynosi wartość dodaną z punktu widzenia zaplanowanych rezultatów/celów oraz z punktu widzenia działań poszczególnych partnerów?, czy partnerzy chcą dalej współpracować, co należy zmienić, usprawnić we współpracy?
10. **ZMIANA:** zmiany wynikające z ewaluacji działań i oceny współpracy dotyczące formy wspólnych działań, struktury, zarządzania, planu działania, celów.

34

Ocena współpracy w dużej mierze zależy od ewaluacji prowadzonych wspólnie działań. Niezależnie od ich specyfiki, partnerzy powinni w ewaluacji wspólnych działań zadać sobie kilka kluczowych pytań:

- ★ czy udało się zrealizować, to co było zaplanowane?
- ★ czy udało się zrobić w sposób efektywny?
- ★ czy to, co udało się osiągnąć jest użyteczne?
- ★ czy będzie to trwałe?

35

Ocena współpracy to także pytania o to:

- ★ czy pojawiła się wartość dodana z punktu widzenia zaplanowanych rezultatów wspólnych działań?
- ★ czy pojawiła się wartość dodana z punktu widzenia partnerów?
- ★ czy mechanizmy współpracy są sprawne i funkcjonalne?
- ★ czy atmosfera współpracy jest dobra?
- ★ czy, co i po co należy zmienić w dotychczasowej współpracy?

36

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Skutek 1

Skutek 2

Skutek 3

Problem kluczowy

Przyczyna 1

Przyczyna 2

Przyczyna 3

Przyczyna 1.1

Przyczyna 1.2

Przyczyna 1.3

Drzewo celów

Cel nadrzędny (misja)

Cel 1

Cel 2

Cel 3

Cel 1.1

Cel 1.2

Cel 1.3

Cel 2.1

Cel 2.2

Cel 3.1

Cel 3.2

Cel 3.3

Cel 3.4

Zadanie 1.3.1

Zadanie 1.3.2

Zadanie 1.3.3

37

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

38

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

39

5. Podstawowe zasady tworzenia i rozwijania partnerskiej współpracy. Formy współpracy.

40

To co spaja współpracę, to wspólna wizja i misja łącząca partnerów.

Wizja to wspólne, pozytywne wyobrażenie, jaką chcemy mieć społeczność lokalną czyli do czego chcemy dążyć jako partnerstwo.

Misja to rola jaką możemy jako partnerstwo odegrać, aby tę wizję zrealizować.

41

Wizja partnerstwa może odnosić się na przykład do dobra wspólnego, istotnego w społeczności lokalnej. Dobro wspólne tworzą wszyscy mieszkańcy wspólnoty i wszyscy mają prawo z niego korzystać.

Dobro wspólne łączy, choć różnego rodzaju ograniczenia dostępu do niego potrafią dzielić.

Dobro wspólne, a właściwie korzystanie z niego przez obywateli, służy zaspokajaniu ich potrzeb indywidualnych i zbiorowych.

Dobrem wspólnym może być czyste powietrze, lokalne tradycje, przestrzeń publiczna, dom kultury, skwer, dzieci, młodzież, seniorzy czy też mieszkańcy znajdujący się na marginesie życia społeczności lokalnej.

42

Formy współpracy międzysektorowej można podzielić na:

- **finansowe** - wspieranie, powierzanie lub zlecanie realizacji zadań publicznych, umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej, umowy partnerstwa,
- **niefinansowe** - wzajemne informowanie, konsultowanie aktów normatywnych, tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym.

43

Przykładowe formy współpracy międzysektorowej:

Wiodący charakter współpracy	Forma
nieformalna wymiana informacji, wiedzy, doświadczeń, kompetencji, „drobnych przysług”	nieformalne porozumienie, ustalenia pomiędzy ludźmi
formalna wymiana informacji, wiedzy, doświadczeń, kompetencji ad hoc	ad hoc powoływane formalne zespoły, grupy zadaniowe, np. do rozwiązania określonego problemu
stała, formalna wymiana informacji, wiedzy, doświadczeń, konsultowanie, doradzanie, inicjowanie	ciała konsultacyjne, rady, komitety, komisje, umowy o współpracy

44

Przykładowe formy współpracy międzysektorowej:

Wiodący charakter współpracy	Forma
stała, formalna wymiana informacji, wiedzy, doświadczeń, kompetencji, koordynacja działań	stałe zespoły czy grupy problemowe, umowy o współpracy
czasowa koordynacja i wspólna realizacja działań	partnerstwa projektowe, partnerstwo publiczno-prywatne, umowy o współpracy
czasowe powierzanie realizacji zadań	zlecanie zadań partnerom niepublicznym
stała koordynacja i wspólna realizacja działań	partnerstwa strategiczne, partnerstwa lokalne, lokalne grupy działania

45

Współpraca finansowa

Zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organ administracji publicznej, który zamierza zlecić realizację zadania publicznego organizacjom pozarządowym, ogłasza w tym celu konkurs ofert.

- Powierzenie wykonywania zadań publicznych ma miejsce wówczas, gdy samorząd przekazuje organizacji realizację danego zadania oraz środki na sfinansowanie całości kosztów jego wykonania.
- Wspieranie wykonywania zadań publicznych dotyczy sytuacji, gdy organizacja z własnej inicjatywy podejmuje pewne działanie, które samorząd uznaje za potrzebne i dlatego przeznacza środki na jego dofinansowanie.

46

Istnieje także możliwość uproszczonego zlecenia wykonania zadania publicznego - na wniosek organizacji pozarządowej z pominięciem otwartego konkursu ofert przy zachowaniu łącznie następujących warunków:

- wysokość dofinansowania zadania publicznego nie przekracza 10 tys. złotych
- realizacja zadania publicznego ma nastąpić w okresie nie dłuższym niż 90 dni.
- łączna kwota środków finansowych przekazanej tej samej organizacji pozarządowej nie może być wyższa niż 20 tys. złotych
- łączna kwota środków finansowych przekazanych przez organ wykonawczy JST m.in. dla organizacji pozarządowych nie może przekroczyć 20% dotacji planowanych w roku budżetowym na realizację zadań zleconych przez organizację pozarządową i inne organizacje wymienione w Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia dofinansowaną ofertę do publicznej wiadomości (BIP, siedziba organu, strona internetowa organu).

47

Pozafinansowe formy współpracy mogą przybrać postać gminnych/powiatowych itp. rad (pożytku publicznego, seniorów, młodzieżowa, sportu, zdrowia, do spraw osób niepełnosprawnych itp.), grup roboczych, zespołów branżowych, rad konsultacyjnych czy zespołów ekspercko - merytorycznych.

Szczególnym rodzajem takiego zespołu jest rada działalności pożytku publicznego.

Rady pożytku publicznego mogą być ustanowione na każdym szczeblu samorządu terytorialnego (województwo, powiat, gmina) na wniosek podmiotów wskazanych w Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Jednostka samorządu terytorialnego nie ma obowiązku utworzenia rad.

48

- Jednostki samorządu terytorialnego są zobligowane do uchwalania rocznych programów współpracy administracji samorządowej z organizacjami pozarządowymi.
- Program współpracy jest uchwałą organu stanowiącego JST (np. rady miasta, gminy, powiatu, sejmiku wojewódzkiego) - podstawowym dokumentem, który opisuje zasady współpracy pomiędzy władzami samorządowymi a działającymi na danym terenie NGO.
- Program powinien być uchwalony do dnia 30 listopada roku poprzedzającego jego rozpoczęcie.
- Nie później niż do dnia 30 kwietnia każdego roku organ wykonawczy JST, jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu JST oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

49

Zasady opracowania programu współpracy:

1. Program współpracy dotyczy organizacji pozarządowych i innych wskazanych w Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
2. Program współpracy ma charakter obligatoryjny na okres przynajmniej roczny (fakultatywnie organ może uchwalić program wieloletni).
3. Proces budowania programu współpracy powinien być efektem współpracy właściwej JST oraz organizacji działających na jej obszarze.
4. Program współpracy dotyczyć powinien różnorodnych form współpracy, nie tylko finansowej.

50

Wsparcie obywateli i działań samorządu na rzecz rozwoju usług

Jeśli istnieją potrzeby, powinny również istnieć podmioty, które w imieniu i na rzecz samorządu mogłyby te potrzeby zaspokajać poprzez realizację konkretnych usług społecznych. Gdy brak jest takich partnerów samorząd terytorialny może stać się inicjatorem tworzenia spółdzielni socjalnych i innych PES, które realizowałyby usługi społeczne. Istotnym elementem jest tu możliwość tworzenia miejsc pracy dla osób dotychczas bezrobotnych, dla których zatrudnienie w usługach społecznych może być szansą na stworzenie stałego zatrudnienia.

51

6. Dobre przykłady współpracy.

52

- ★ Główne obszary współpracy OPS to bezrobocie i przemoc w rodzinie, a PCPR - bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność.
- ★ OPS najczęściej współpracują z PUP oraz gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, a także z innymi instytucjami pomocy społecznej, policją, sądami rodzinnymi, placówkami oświaty i wychowania oraz placówkami ochrony zdrowia. Współpracę z organizacjami pozarządowymi deklaruje 72% OPS,
- ★ PCPR najczęściej współpracują z innymi instytucjami pomocy społecznej, sądami rodzinnymi, placówkami oświaty i wychowania, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, a także z policją, powiatowymi urzędami pracy oraz ośrodkami adopcyjnymi. Współpracę z organizacjami pozarządowymi deklaruje 86% PCPR-ów,

53

- ★ Najczęściej stosowaną przez OPS i PCPR formą współpracy z innymi instytucjami jest wymiana informacji i doświadczeń, działania informacyjne i promocyjne dla osób wykluczonych/zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wzajemne szkolenia pracowników.
- ★ Najczęściej wskazywaną barierą utrudniającą współpracę OPS z innymi instytucjami w zakresie wsparcia rodziny jest nadmierne obciążenie pracowników obowiązkami i niespójne przepisy prawa, a wśród PCPR największym utrudnieniem są niespójne przepisy prawa i niewystarczający przepływ informacji.

54

- ★ Główny czynnik ułatwiający współpracę OPS i PCPR z innymi partnerami to kompetentni pracownicy. Zdecydowanie najważniejszą korzyścią ze współpracy jednostek pomocy społecznej z innymi instytucjami w zakresie wsparcia rodziny jest zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy.

Organizacje pozarządowe jako świadczeniodawcy usług społecznych:

- ★ Ponad 1/5 placówek świadczących w 2016 r. usługi społeczne prowadzona była przez podmioty sektora non-profit (24,2 tys.). Pomiędzy 2014 r. a 2016 r. liczba takich placówek zwiększyła się o 5,1%, a ich udział w strukturze według sektorów o 0,7 p. proc. (z 20,8% do 21,5%). W sferze pomocy społecznej i opieka nad dzieckiem było to 2,4 tys. placówek, w sferze integracji społecznej i zawodowej 700.

55

Liczba placówek sektora non-profit świadczących usługi w zakresie pomocy społecznej oraz opieki nad dzieckiem na 100 tys. ludności

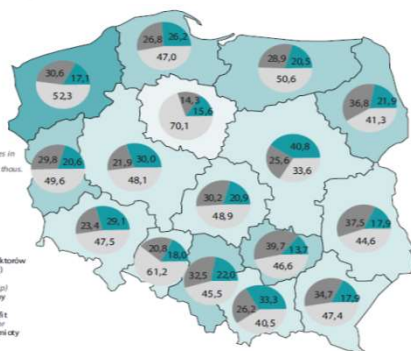
Number of the non-profit sector units providing services in the area of social assistance and childcare services per 100 thousand inhabitants

Struktura według sektorów (% w województwie)
Structure by sectors (% in voivodeship)

sektor państwowy
public sector

sektor non-profit
non-profit sector

inne podmioty
other entities

56

Źródło: „Rola sektora non-profit w dostarczaniu usług społecznych w latach 2014-2016”, GUS, Warszawa, Kraków 2018

Przykłady partnerstw w zakresie różnych usług

Stowarzyszenia Delta w Bałtowie k/Ostrowca Świętokrzyskiego, które utworzyło Park Jurajski (co roku Bałtów odwiedza ponad 200 tysięcy osób). Współpraca z OPS, PUP, agencjami zatrudnienia, PES.

- o 2003 r. uruchomienie spływu po rzece Kamienna;
 - o 2004 r. powstanie Parku Jurajskiego, którego utworzeniem zajął się odrębny podmiot utworzony w tym właśnie celu – Stowarzyszenie „Delta”;
 - o 2005 r. udział w Inicjatywie Wspólnotowej EQUAL „Gospodarka społeczna na bursztynowym szlaku”, w ramach której w 2006 r. uruchomiono stok narciarski oraz przedsiębiorstwo społeczne „Allozaur”;
 - o Powołanie Lokalnej Grupy Partnerskiej „Krzemienny Krąg”;
 - o przystąpienie do sektorowego Programu Operacyjnego Modernizacja i Restrukturyzacja Sektora żywnościowego i Obszarów Wiejskich LEADER+;
 - o 2006 r. utworzenie Fundacji „Krzemienny Krąg
- Stowarzyszenie „Bałt” zatrudnia 12 osób, „Delta” - 101 osób, „Allozaur” - 13, Fundacja „Krzemienny Krąg” - 2 osoby. Łącznie utworzono 128 nowych miejsc pracy, powstała i rozwinęła się infrastruktura społeczna i turystyczna, zmienił się wizerunek gminy. www.juraparkbaltow.pl

57

Przykłady partnerstw w zakresie różnych usług

o Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszyńcu

Centrum Edukacji Socjalnej Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem”, powstało w 2004 r. Podopiecznymi CESDu są w szczególności osoby, które kiedyś były bezdomne i miały problemy związane z nadużywaniem alkoholu a obecnie by ich usamodzielnąć umożliwiono im prace przy budowie kolektorów słonecznych dla firmy Unirem Spółka z o.o. oraz stworzono dla nich warsztat krawiecki oraz uruchomiono hodowlę dżdżownic kalifornijskich. Współpraca z MOPS, PUP, PES.

www.bycrazem.com

o Inicjatywa Nidzickiej Fundacji Rozwoju NIDA / „Gancarska Wioska” w Kamionce

Współpraca z JST kilku gmin i powiatu nidzickiego (regranting), OPS, PUP, PES.

www.gancarskawioska.pl

o Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej

Współpraca z JST kilku gmin (Miasto i gmina Biłgoraj, Frampol, Zwierzyniec), Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego, OPS, PUP, PES, firma MODEL, szkoły, kluby sportowe, instytucje kultury itp.

58

www.flzb.lbl.pl

Częstochowa

„Partnerstwo Lokalne na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością na terenie Gminy Miasta Częstochowy”.

W praktyce współpraca samorządu miejskiego i organizacji pozarządowych na rzecz poprawy sytuacji bezdomnych rozpoczęła się w 2012 roku. Partnerzy współpracowali m.in. w realizacji Akcji „Termos” czy Akcji „Zima”, corocznym liczeniu bezdomnych, czy też wypracowaniu standardów pracy z osobami bezdomnymi.

W marcu 2018 roku partnerstwo zostało sformalizowane w postaci umowy o współpracy. Liderem partnerstwa jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a członkami, m.in. Komenda Miejska Policji, Straż Miejska w Częstochowie, Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi, SP ZOZ Stacja Pogotowia Ratunkowego, Fundacja Integracji Społecznej FENIKS, Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Agape”.

59

GMINA DZIERŻONIÓW (dolnośląskie)

Liderem jest gmina, która od 2009 roku podjęła różne formy współpracy z organizacjami obywatelskimi. W 2012 roku powołano do życia w formie umowy o współpracy Partnerstwo Lokalne Gminy Dzierżoniów. Obecnie członkami Partnerstwa jest 27 instytucji samorządowych i organizacji obywatelskich. Celem jest rozwój lokalny i integracja mieszkańców, w tym także tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi ekonomii społecznej. Partnerstwo podejmuje wiele inicjatyw i działań służących aktywizacji i integracji mieszkańców gminy, realizowanych wspólnie przez partnerów. Działania finansowane są z dotacji z gminy dla organizacji pozarządowych, budżetu sołeckiego, inicjatywy lokalnej, z czasem także z pozyskanych środków z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, województwa, powiatu, PROW.

60

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

www.sosdlarodziny.com

61

Projekt pn. „Dla rodziny” - doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020
